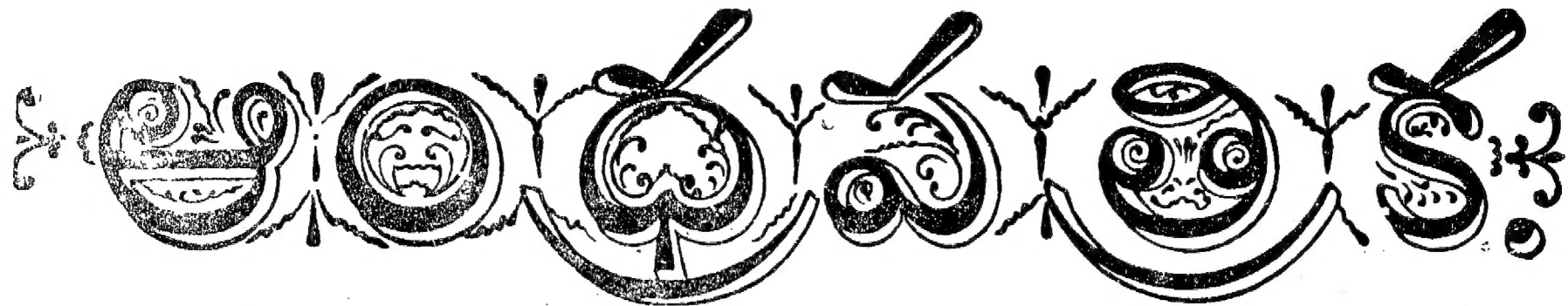

ఆంధ్ర దినపత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక పాఠశాలకు		
సంవత్సరమునకు	24	0 0
అరవై నెలలకు	12	0 0
మూడు నెలలకు	6	4 0
మాసమునకు	2	2 0
ఆంధ్ర దినపత్రిక పాఠశాలకు		
సంవత్సరమునకు	20	0 0
అరవై నెలలకు	10	0 0
మూడు నెలలకు	5	4 0
మాసమునకు	1	12 0
విద్యార్థులకు తగిన సౌకర్యము		
1-8 రు. 2 మాత్రమే		

313026

ANDHRA PATRIKA DAILY.

వ ర ది న ము వ ర క టి ం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

మోహినీ తైలము

5 తుల నూనె గల సీసా 1-8 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు మోగ్య

మైనది.

ఇది మనఃపరిచయము చేయబడినది. స్త్రీలకు ఉపయోగపడును. ముఖమునకు నీటి, విశాంతి నివృత్తి. సుందరము మోహనాల్మయములకు ప్రాసంగికములను మనోహరముగా చేసి కాపాడును. ఈ తైలమునందు గల రసము నీయమున నుపాసన చేయవలయును. తలకు రాచి దువ్వెనొసెను. ఇరుగుపొరుగు వారలకు కూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో నుండును పుట్టినద్యును. దీనియందు మనోహరమును నుపాసన ప్రకరణమును చేర్చి తయారు చేయించి తలకొలిపి సీసా ల విక్రయించి మెప్పు బడ నీయవచ్చును. వేయేల, ఒక సారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు.

అమృతాంజనం డిపో

బొంబాయి - మదరాసు

సంపుటము ౨౦
Vol. 20

చెన్న పట్టణము 1933-వ సం॥ ఆగస్టు నెల 2-వ తేదీ బుధవారము

(శ్రీ)ముఖనామ సంవత్సరము శ్రావణమాస శుద్ధ ఏకాదశి

MADRAS WEDNESDAY 2nd AUGUST 1933.

సంచిక ౧౦౫
No. 105

ముఖ్య గమనింపు

ఇది వాటిలో

విలియం అండ్ కంపెనీ వారి

“రాజారాణి” గుర్తు తామరమందును, ఇతరులు అదేమాదిరి మందు తమవలె చేసి మోసగించుటచే, కొలది నెలలనుండి పై తెలిపిన గుర్తులను ఈ దిగువరీతిని మార్చబడి ప్రవర్తము గల “సూర్యోదయము”

అమృతాంజనం డిపో

అని యుండగలవు. కావున నెల్లరును ఈవిషయము ముఖ్యముగా గమనింప గోరెదము. గుర్తుల మార్పుదలచే మందునందు లోపములుండవని హెచ్చరిక చేయుచున్నాము.

అమృతాంజనం డిపో

బొంబాయి - మదరాసు.

వారపత్రిక

సంవత్సర చందా 4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ
చందాకు సంబంధము

సంవత్సరాదినందికలు

దివసపత్రిక చందాదారులకు 1 0 0
వారపత్రిక ” 1 0 0
చందాదారులు కానివారికి 2 0 0
సంచికల సంపుటకు తపాల
ఖర్చులు ప్రతి 1-8 0 6 0

భారతి

సచిత్రమాసపత్రిక

సంవత్సర చందా 6 0 0
అర్ధసంవత్సర చందా 3 0 0
విద్యపత్రిక 0 8 0

తేలుమందు

వెల సీసా 1 కి దు 0-8-0
వి. పి. నహా 0-18-0

తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధ గలదు. తేలుకాటువలన విషము పెట్టుటలో ప్రవేశింపదు. బాధ నరములకుంటాపెట్టనరచుకొనడముగలదు ప్రారంభించును. బట్టినచోటును బండపా రకును చేసిన, బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావకము నీటిలో పరిశీలించి. ఇది మిగుల పూటు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకుగాను రబ్బరుబిందా గల సీసాలో మందు పోయబడినది. పట్టినచోటు కొం తెము మందు పోసిన, బాధ నాయ మగును. మందును గలిగియున్న, తాము బాధపడక ఇతరులకు పుణ్యము గట్టుకొనక చచ్చును. ప్రతియింట నుండవలెనది.

అమృతాంజనము డిపో,

బొంబాయి, మదరాసు.

అతిమేలై నట్లూరగల్గే నీమకములము లకు సుప్రసిద్ధ మైనది. పాతము 1893.

వికసించి చివర్ దాన్ అండ్ సన్స్

నీమకములము వగల వర్తకులు 4

112, 118 చెనబాబు రోడ్డు, మదరాసు.

WANTED:—Capable organisers and agents on Rs. 100/-and Rs. 50/-pe. month for sale of shares of Vidyasagar Cotton Mills Ltd. (a promising Mill in Bengal.) Apply to:— 2

BENGAL TRADERS SYNDICATE, 24, Strand Road, Calcutta

లకోటా ప్రశ్నలు

ప్రశ్నలు వ్రాసి నీకుచేసి పంపిన కరద చింపకయే పూజచేసి, ఫలితములు వ్రాసి మీ నీళ్ల కరదను కలిపి, 1-5-0 వి. పి. పంపుము— సం॥ కలితము నెలవారి దు. 1-8-0.

శ్రీ సరస్వతీ శాస్త్రీమలయం కాకినాడ.

మా ఆలంకరిక మా మాత్రం కం తె
శ్రీ వైష్ణవ మేన దేవ ము చేయ బడ లేదు
మా దేవమము నుపయోగించిన వారట్లు చెప్పుచున్నారు. అది మలబద్ధము. మేనకు దిమ్మగానుండుట, నరముల బలిహార వగైరాలనుగడ చూపును.
82 మాత్రం డిప్యూ ఖరీదు రు. 1.
ఉచితము! కామరాజుము ఉచితము!!
ఆలంకరిక మా ఫార్మస్, 28, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు

మిక్కిలి పూటును పరిమళము గలది. అక్షిణము, చాయపు, నిలబు, దగ్గు, ఇల్లరము మొదలగువాటికి మంచిది. 800 మా సీసా 1 కి రు. 0—4—0.
దబ్బా సీసాలు రు. 2—8—0. పోస్టేజీ చేతు. పి.సి. లెటరు కో., ఆయుర్వేదనమౌజం, పేరి డి.పి. నెల్లూరుజిల్లా. 6

ప్రకటన

తేలు బొడ్డుపాటి పెంకటపుయ్య పంతులుగారి గౌరవము ముందున వెంకట సుబ్బారావు తాలూకా బెజవాడ గాంధీ పేటలో క్లబ్బుకు సమావేశ మున నుండు సమయ 700 చి. గజముల స్థలము నున్న గవర్నరుపేటలో వారి కాలనెత్తు మేపు క్లబ్బును నుండు సమయ 80 చి. గల స్థలమును నుండు దిక్కిల్ల కోట్లలో నాదిపుట్టెలను ననుసరించి 19-8-33 దిన 11 గంటలు మొదలు ప్రభువుల వద్ద ముయినరుమొక్క కోర్టు గానియక్. కోటిలింగం పంతులుగారు పట్టిక చేయవేయుదురు. పాటకొట్టి చేసినచోడనే క్లబ్బు పంతులొక్కొక్కరినవలెను, మిగతా వేలం వరకును పాటకొక్కరినవలెను. తేలుబొడ్డుపంతులు.

ప్రస్తుతము లండనులో యున్నారు
హిందూ దేశపు గవర్నరు, మహారాజులు, జమీందారులవలన అనేక యోగ్యతాపత్రములను, సువర్ణపత్రములను పొందిన విఖ్యాతమహావీరు విద్యావిభులు లన ప్రొఫెసరు నేఖరుగారు ప్రస్తుతము లండనులో తమ వక్తరణ విద్యను ప్రదర్శించుచు, లండన్ పట్టణస్థలకు లకోటా ప్రశ్నలను చెప్పుచున్నారు.
న మోహనము
వీరు తెనుగుభాషలో రచించిన సమృద్ధిమయమైన పుస్తకము చదివినచో మీరు సులభముగ, స్వయముగ, శిష్యులుగ, మెస్సరిజము, హిప్పటిజము, తాటుడిడింగ, వర్ణము, మెస్సరిజముతో న్యాధులగుదురుట్లు మొదలగు విద్యలు నేర్చుకొనవచ్చును. కొలదివరకులు మాత్రమే కలవు. నెల రు. 1—8—0 మాత్రమే. వి. పి. గా పంపవచ్చును. అప్రెంటిస్.
ప్రొఫెసరు నేఖరుగారి మ్యూజియం, ఏలూరు (పశ్చిమగోదావరి).

స్వీపు టిక్కెట్లు
బిరిష్ హాస్పిటల్ ట్రస్టువారి మ్యూచుయల్ క్లబ్ వారి
కేంబ్రిడ్జి మైన్ స్వీపు మాంచెస్టరు నవంబర్ హాండిక్రాఫ్టు
ఆర్డర్లు మా ఆఫీసుకు చేరుటకు ఆఖరు ఆర్డర్లు మా ఆఫీసుకు చేరుటకు ఆఖరు
తేది. 7—9—1933 తేది. 25—10—1933
టిక్కెట్లు రు 7—12—0 లు టిక్కెట్లు రు 4—12—0 లు
వైక్లబ్బుల టిక్కెట్లుకొరకు రొక్కముతో ఆర్డర్లు పంపుకోవలెను.
మదరాసు పెన్సింగ్ యేజెంట్లు: టి. వి. రెడ్డి
సి. పట్టాభిరామ అండ్ కో, ఆధారము యేజెంట్లు.
బ్యాంకర్లు, రాజమండ్రి, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.
12, గోవిందప్ప నాయునిపేట, మదరాసు.

ఇదేనూదిరి ఔషధములచూచి
మోసపోకుడు
భయంకర వ్యాధులనుండి మీబిడ్డల రక్షించుకొని గృహముల సంతోషముగ నుంచుకొనుటకు
డా॥ జమ్మి వెంకటరమణయ్య
గారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములను ప్లీహ - కాలేయ వ్యాధుల కుపయోగించుడు
8, సాలెపేటి, మైలాపూరు మదరాసు.

ఆర్థరసాయనశాల, (ముక్త్యాల, కృష్ణా.)
ఆయుర్వేదవ్యవస్థలకు నిలయును. ఏమందు కావలసినను మాకు వ్రాయును. సమృద్ధిమయమందులు లభింపగలవు. శేటలూగు ఉచితము.
భిషగ్వర వేటూరి శంకరశాస్త్రి, ఎ.ఎం.ఎ.సి. Consulting Physician
స్వదేశీ ప్రదర్శన మహోత్సవ ఆహ్వానపత్రిక
స్వీతి శ్రీముఖనామ సం॥ శ్రావణమాసమున కృష్ణచేతీ మహాపుష్కరసమయమున బెజవాడలో జరుగనున్న ఉభయ స్వదేశీ ప్రదర్శనములలోను
“నీల్ - కాల్” సిరాలను
ప్రదర్శించి విక్రయించుటకు ఏర్పాటు జరిగెను.
విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, వక్త్రు, వర్తకులు, పిల్లలు, పెద్దలు ఎల్లరు “నీల్ - కాల్”
విక్రయకాలకు దయచేసి “నీల్ - కాల్” సిరాలను స్వీకరించి
ఈ ఆంధ్ర రసాయనక కరీతమున ప్రోత్సహించ ప్రార్థించు.
ఇట్లు : ఆంధ్రకళాపరిషత్ - తెనాలి.
29—7—1933

వనోజుకు సుమాకరము.
సుభ మేహము, అతిమాత్రము, రాసగురువులు, కుక్షవృద్ధి, నరముల బలిహార, విరకాలపు తెల్ల కుసును సుఖవ్యాధులు తీర్చించుటచే కలగు మూత్రాశయ వ్యాధులు మొదలగు మేహరోగముల నివారణచేయు రాశోవగ్రము. కలం 20-0-0 228 ఔషధములు గలవు. శేటలూగు ఉచితము. వెంకటేశ్వర ఆయుర్వేదనిలయము, చింతలూరు-అలమూరుపట్టణ, తూర్పుగోదావరి.
నేషనల్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.
నేషనల్ ఇన్సూరెన్సు బిల్డింగ్, 7, కాకసిల్ హౌస్ బిల్డింగ్, కలకత్తా.
మొత్తం వచ్చిన ప్రాప్తినెల్లు రు 1,96,70,000. లో
1932 సంవత్సరమున పూరి మైన శ్రోతవ్యాపారము రు 1,55,66,720.
పాలిసిదారునకు పెట్టుబడివిషయములోను
జీవితభీమా ధరావతైయున్నది పాలిసిదారునకు తదనంతరము
వారి భార్య, బిడ్డలకును
ఇచ్చించబడిన స్కేముములు ... రు 1,00,00,000 పైగా
మొత్తము ఆస్తులు ... రు 1,90,00,000 మించినది
పూర్తి నిబంధనలకు—
టి. అనంతాచారి ఆర్. జి. దాస్ అండ్ కో.,
బ్రాంచి కెట్రటరీ, తేజ
118, ఆర్మీనియన్ బిల్డింగ్, మదరాసు. శే. జి. జి. జి.
NATIONAL FIRE & GENERAL INSURANCE CO., LTD.
National Insurance Building,
7, Council House Street, Calcutta.
T. Anantachari, B.A., Branch Secretary, R. G. DAS & CO.,
113, Armenian St., G. T. Madras. Managers.

సుందరముగ వెండి సామానులకు
శ్రీలక్ష్మీజ్యాయెలరి కంపెనీ,
ఎన్నేని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి
ప్రాప్తిటరు, బెజవాడ. 3

కృష్ణా పుష్కర
యాత్రీకులకొరకు
ప్రత్యేక ప్రదర్శనములు.
బెజవాడ మైల కరం హాలులో
ప్రతిదినం రాత్రి ౧౦.౧౫ క్లి మేములు.
బెజవాడ నాట్యమండలివారిచే
సతి సక్కు-బాయి
ప్రదర్శించబడును.

రత్నపురుషవేద్యం
పుక్తపక్షమును మేనాములను
తగ్గించి బలము చేయును
నెలకునుండు పోషకసహజ 4-0
శ్రీపట్టాభిరామ వైద్యశాల
రాయవరం, పాట్లగోదావరి

యూనివర్సల్ బ్యాటరీ
ఇది యెక్కువకాలము కృత్రికముగా
పనిచేయును ప్రఖ్యాతి గాంచియున్నది.
మా ధర్మముకూడ అట్లే శ్రేష్ఠమైనది.
మేము అన్ని దైవమాలకును ఆత్మచర్
వైండింగ్ చేయగలము. మా మరమ్మత్తు
లన్నిటికీ గ్యారంటీ యిచ్చెదము.
స్టాండర్డు మోటారు ఎలక్ట్రిక్
వర్క్సు,
1, జనరల్ పేటర్ను రోడ్డు, మదరాసు

1933 నా ఆగస్టునెల 2-వ తేది
బుధవారము

$$\text{---}:(q):\text{---}$$

జాయింటు కమిటీలో హోరుగారు సాక్ష్య మిచ్చినసమయమున వా గ్దా న ములగూర్చి చర్చనచేసెను. ఇట్లు చేసిన సంపూర్ణసత్తాంశము జూడిస్, భారతీయ లింతవర కీయబడినవాగ్దానములను చిత్తుకాగితములపైకింద పరిగణించుట కవ కాశ మేర్పడును. జాయింటు కమిటీలో ప్రస్తావనకు వచ్చిన వాగ్దానములు, డ్యూకు ఆఫ్ కన్నాట్టుగారిచేతను, బ్రిటీష్ ప్రధానమంత్రిగారిచేతను, రా గారిచేతను గాక జూడిస్ విగ్లెస్ యుల్యులచే వాగ్దానంపడినవి గావు. వీరికి విలువ లేనపుడు, పరిశీలనలవాగ్దానముల కెట్టివిలువ యుండును? ఆయానమయ ములందు ప్రబలిిన యూహలపై వాగ్దా నము లాధారపడి యుండె నని హోరు గారు చెబిరి. దీనిబట్టి వాగ్దానములు పరిశీలుల ననుసరించి మార్పుచెందు చుండు నని యూహించుట గలదు. మొదటవాగ్దానముల నిచ్చినపుడే, ఎన్ని యో యూహలు వాని నాధారము చేసి కొను నని తలంప వీలగును. అందుచే భారతీయులు ఎంతయధికులవాగ్దానముల పైననయినను విశ్వాస ముంచ విలువ లేదని యర్థమగును. శ్వేతశత్రుముచన బ్రిటీష్ వాగ్దానముల ననుసరించి కావించు బడి ననుట కెట్టికారణము గనిపించదు. ముఖ్య మయిన మూలాధారమగు అప్రెన్ థిజ్ శాశ్వ స్వాతంత్ర్యమును లభ్యము చేశ్వేతశత్రుమునం దేమూలను కనిపించు దు. జాయింటు కమిటీ సభ్యులగు రాంకు డెల్లర్, ఫోఫుగారు పార్లమెంటుసభ వారిచ్చిన వాగ్దానములు తప్ప వేరు వాగ్దా నములు లే నని, అనందిగ్రముగ పలికిరి. వాగ్దానములన్నియు, నైతికములేగాని, సృష్టములు గావని, హోరుగారు పలికిరి. నైతిక వాగ్దానములకును తదితర వాగ్దానములకును, మధ్య ఎట్టిభేదము గలదో హోరుగారు తెలుప రయిరి. భారతీయులు మాత్రము మూరాలొచన లేక, బ్రిటీష్ ముఖ్యుల లొలో నెన రెట్టి వాగ్దానము చేసినను, దానిని ఆధారపరచిరినను, సంపించె దరు. అట్టిద్రుమలో నికమీద మునుగ విలువేకుండ, జాయింటుకమిటీ సభ్యులు నందియములనై, పార్లమెంటుచున్నారు. ఏ వాగ్దానము స్థిర మయినదో, ఏది అస్థిరమయినదో గ్రహించుట దుర్లభము. కన్నాట్టు ప్రభువుగారు అని

నివేతరాజ్యము లనుభవించుచున్న స్వరూ
జ్యముగూర్చి ముచ్చటించిరి. కాని, దీని
యందు వెంటనే స్వరూజ్యమును ప్రసా
దించవలయు నను హెచ్చరికము లే దని,
చేబట్టి మేము ప్రభృతు లభిషేపించుచు
న్నాము. అధినివేతరాజ్యములకు పేష్టు
మినిస్టరు శాసనము వర్తింపజేయుటదను
హిందూదేశము అధినివేత రాజ్యముయ
నిమిటలనును నను ఈ శాసనము వర్తిం
చునా? ఎన్నటికిని వర్తింప దనియే, బ్రిటిషు
ప్రముఖుల యభిప్రాయము. అందుచే
హిందూదేశమునకు సంబంధించినంత
వరకు అధినివేత స్వాతంత్ర్య మను
పదము గూడ నామమాత్ర మయినదే
గాని. పరుగాదని తెలియగలదు. దీనిని
యర్థమే నిన్నము. హిందూదేశముపై
అంతర్జాతీయబాధ్యతలను సామ్రాజ్యపు
బరువులను మోపుటకు మాత్రము, అధి
నివేత రాజ్యముల హోదా
దీని విషయమునగూడ సూచించ
బడినను, స్వరూపాలనము ననుభవించు
టకు మాత్రము ఈ పదము నేతిలిపి
కాయ యగుచున్నది. హిందూదేశపరి
స్థితులు వేరట, అధినివేతరాజ్యముల
స్థితులు వేరట. అటులగుచో మొద
టి నేత రాజ్యమును దెలుపునపుడు
హిందూదేశమునకు సంబంధించినంత
వరకు అధినివేతస్వాతంత్ర్య మను పద
మునకు వేరు అర్థము గలదని, బ్రిటిషు
ప్రముఖులు చెప్పిన, మేలుగు నుండెడిది
ఇంతకాలము భారతీయులు ప్రభుత్వ
మునుగకుండుటకు ఏలయ్యెడిది.

అధినేతేశ్వరశ్రీత్రయమును హిందూ
దేశము చేరుటకు నిర్ణీతకాల మేనైనందున
నిర్ణయించబడ లేదని, ఛేంబర్లనుగారు
వాక్రుచ్చిరి. కాని, ఆచరణకు రాజ్య
యశయములవలన నేమి ప్రయోజన
ముండును? లక్ష్మ్యమును ప్రతిపాదించ
నపుడు, ఆచరణ శ్రీకృష్ణములో కలుగు
ననియే గదా ముఖ్యోద్దేశ్యము. కాని
హోండాలోని ఆచరణలోనికి రావీలులేని
లక్ష్మ్యమును ప్రతిపాదించుట, మోసమగును. నేడు
గాకున్న రేషయినను ఆచరణలోని
రాగలలక్ష్మ్యమునే బ్రీటిషువాను ప్రతిపా
దించి రిగ్ని, హిందూదేశము భావించ
చుండును. కాంటరుబరీ ఆర్మీబిషప్
గారు దెలిపినను, అధినేతేశ్వ రాజ్యసం
హారదాయను పదము, అర్ధరహితమున
నది. హోదాలు, హిందూదేశమున కెల్ల
అభివృద్ధిని సూచించబాలవు. అన్ని
కన్నను వింత ఏమన, అధినేతేశ్వరశ్రీ
త్రయమున పదమును వెనుకవోడిన ఇర్ల
ప్రభువుగారు గూడ ఈ సమయమున
వెనుకంజ వైచుటయే. తాము లక్ష్మ
మునుమాత్రము దెలిపినను, కాలనిర్ణయ
మును గూర్చి ఎట్టి వాదనము చేయ
లేదని, ఇర్లనుప్రభువుగా రీసయయము
చెప్పి తప్పించుకొనుచున్నారు. రాజ
స్థలము ప్రభువుగా రీయకాశముగైగాని
రాజప్రతినిధిగారి వాక్యములను వాద
మొంటున భరింపజేయవచ్చునని గూ
తెలిపిరి. దీనినిబట్టి రాజప్రతినిధి దెలిపిన
వాక్యముల కయినను ఎట్టివిలువ లేదని
గ్రహించవలసి వచ్చును. లక్ష్మ్యమున
తగాళయములను పరస్పరసంబంధము
గల వై యుండవలయునుగద. శ్రీ
వశ్రమునందు అధినేతేశ్వ రాజ్య స్వాత
త్ర్య సూత్ర మేములను గమనింపడు
సాలిసుభక్తి ప్రభువుగారు కుండ బ్రద్దల
కొట్టిరి ఏవాద్దాన మయినను పరత
లలోని గూడుగారియన్న దే గాని, స్థి
మయినగాదని, మీరు వాక్రుచ్చుచు
బట్టి, ఆశలన్నియు అడుగులుచున్నవి
ఇట్టివి తిరండ్ వాదమును తాము
కరింప మనిమైనను ఇండియామంత్రి
గారు గాని, తదితర బ్రీటిషు మంత్రులు
గాని తెలుపకుండుటచే, ఎప్పటికయ్య
ప్రస్తుత మనుపదధిని వాద్దానము లను
రించుచున్నవనియు, పీదెన్న నాధారపడి
ప్రయోజనము లేదనియు స్పెల్లెట్ గాగ
దు. సంస్థానములు ఛాడరేషనులో చేరిన
గాని అది ఏర్పడవని తెలుపబడెను. కా
ని ఎప్పటికిని చేరునో హోరుగారు చెప్పబ
మనిరి. చేరునటలు సంస్థానములను బ

వంతెనపై పీల్చు లేదనిరి. ఈరితిని వాగ్దానముల నెన్నటినియినను జేయవచ్చును. వానిని నెప్పుడువరువకుండ కాలముగడుచు వచ్చును. ఇది ప్రస్తుత రాజనీతి యని, జాయింటు కమిటీలో జరిగిన వాగ్దానముల చర్చనలన తేలిిన సారాంశముని ఎంచవచ్చును.

$$\text{---}(\text{O}:\text{O})\text{---}$$

గాంధీమహాత్ముని ఆ రెడ్డు గూర్చి బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రకటనము, విశ్వాసము నంతగ బట్టించిన జాలదు. రహస్యసమాచేతమునుండి ప్రభుత్వమువారి మహాల నేలుట గావించి, రాజప్రతినిధిగారు మహాత్మునితో సంబంధించుట కేల నిరాకరించినో, సమాధానముగూర్చి చర్చించినట్టి సప్త ముంచునో, ప్రభుత్వప్రకటనము తెలుపజున్నది. శాసనోల్లంఘనము విరమించబడినటుల ప్రభుత్వ ప్రకటన మంగీకరించుచున్నది, వ్యక్తిశాసనోల్లంఘనమునకును, సమష్టి శాసనోల్లంఘనమునకును మధ్య భేదములే దని, ప్రభుత్వమువారు చెలుపుట. వింతగ దోచకమునదు. రెండును నేరములే యని ప్రభుత్వమువారి రచన వారైనను రెంటికిని తారతమ్యము లేదని తెలుపుట సరిగాజాలదు. మరయొకసందర్భము వింతను పురికొల్పుచున్నది. మహాత్ము డొకడు ఎట్టివర్యకు బాగులేదని ప్రభుత్వప్రకటన మంగీకరించుచున్నది. మహాత్ము డిట్టివర్యకు బానిసకీ మ్రుట, వారిని నిర్బంధింపవచ్చును అని ముందుగనే నిర్బంధము గావించుట, ఎందుల నమంజురమో తెలియకున్నది. ప్రభుత్వ ప్రకటన మిటులే చేలిపెను:

“ఈ ప్రకటనము ప్రకారము, గాంధీగారు శాసనోల్లంఘమునకు సంబంధించిన ప్రత్యక్షచర్యను వెంటనే దిశ్కరింపటకు, తలపెట్టలేదని విడితమగుచున్నది. అయినను, ముందుగా ప్రచారమున నన్నాహమును ప్రారంభించుటకు గాంధీగారు సంకల్పించిరని, విడితమగునని ఇందువలన 1921 సంవత్సరమునందున 1930-31 సంవత్సరమునందున 1932 సంవత్సరమునను సత్కారము ప్రారంభ ప్రకటనమువలన గలిగియున్న ప్రభుత్వములే యుద్ధమున గలుగును. అందుచే, మహాత్ముడు ఎత్తి శాసనోల్లంఘమును ప్రారంభించక ముందే ప్రభుత్వమువారు వారిని వారి యనచరులను నిర్బంధించినట్లు, ప్రకటించినది. కాని ఇట్టి నిర్బంధములు మహాత్ముని సంకల్పమును నిరుత్సాపమునకు చేరుటకు మార్గము, ప్రోత్సాహముగ గలిగించునను నూహ ప్రబలకమానదు. ఏలన, ప్రాతచరిత్ర జూదిన, నిర్బంధములే మహాత్ముని యుద్ధమును వ్యాపింపజేయుటకు విశేషముగ తోడ్పడినట్లు, వెల్లడి యయ్యెను. మొత్తము మీద మహాత్మునితో సమాధానపడటకు మార్గము, వారిపై నిర్బంధములను విధించుట వలన, ప్రభుత్వమున కేర్పవ ప్రయోజనము గలుగు నను నమృతము గలుగకున్నది. బొంబాయి ప్రభుత్వచర్యను ఇండియా ప్రభుత్వమువారును, ఇండియా మంత్రిగారునుగూడ అమోచించిరని, వార్తలు డెలుపుచున్నవి. కాని, పాలకులు ప్రాంత నూర్తములనే అనుసరించి, చిహ్నములను అణచివేయ జూచుచున్నారని గాని మూలకారణములను నిరాపదం నిర్ణయించినట్లు, గనిపించదు. కేవలచిహ్న చిహ్నములను అణచివైచుట వలన అశాంతి దోలలి ప్రజలలో సంతృప్తి బలునని యూహించ నవకాశము గనిపించదు. నిర్బంధములు తాత్కాలిక ప్రయోజనము, నొసగినను, హైందవసమస్య పరిష్కారమునకు శాశ్వతముగ తోడ్పడవని, ప్రాతయనుభవములు చాటును

విశేషమునకువలన గల కన్నులైవేపునాయకులగు బాల్లవినుగారు గూడ ఈసంగతిని చాటిరి. ఇట్టిస్థితిలో నూతననిర్బంధము లయినను, హైందవసమస్య్య పరిష్కారమునకు తోడ్పడు నని గాని, హిందూదేశమును తృప్తిపరచుటకు ఉపయోగించునని గాని విశ్వాసముగూడరకున్నది. నిర్బంధములను క్రింది అధికారులు మొదలుకొని వైయధికారులవరకును, ఆమోదించుట నులభ్యమేకాని, దేశమును తృప్తిపరచుట కిది వరకు తోడ్పడని నిర్బంధము లిశముదయినను ఎటుల తోడ్పడగలవో తెలియకున్నది. ప్రజాశయసాఫల్యమువలన గలుగదగుప్రయోజనము, నిర్బంధములవలన గలుగజాలదు. కాని పాలకు లింకను, ప్రభుత్వమూర్ఖము ననుసరింపక, రెండవమూర్ఖమునే అనుసరించుచు దానివలననే ప్రయోజన ముండునని యూహించుటవలన, పరిస్థితులు వివరముగనుట దప్ప వేరు లాభము గలుగకున్నది. గాంధిమహాత్ముని యరవరాజులులుకొని తెచ్చిరి. వీరిని ఎవరు ద్వంద్వమున క్రింద రెండు సంవత్సరములకై వీరిని చెదరించి తృప్తిములకొని శిక్షించెదరని, ఎంచుచున్నా. కాని మహాత్మునిపూర్వ నిర్బంధములవలన, హైందవ సమస్య పరిష్కారము గాంచనపుడు, నూతన నిర్బంధములవలన నెక్కుడు అనుకూలములు గలుగవలసి ఎంచుట కవకాశము గనిపించదు.

సరిహద్దుగ్రామము :

విమానముల ముట్టలు
నరిపాడ్డు రాష్ట్రమున కొటికొక
అనుగ్రామముపై నిన్ను ప్రాధున విమాన
ములనుండి బాంబులు విసరబడెననియు
నిన్న సాయంకాలము మరల నీచర
సాగింపబడె ననియు, వార్తలు చెలువు
చున్నవి. ఈ గ్రామమునందు ముగ్గురు
అపరాధులున్నారను ననుమానవ
గలదు. కొంతకాలము క్రిందట, ఆయు
విసర్జన శుశ్రూష - విమానములను
బాంబులను విసరవద్దతిని పూర్తిగ వి
నాడిన గాని, ఆయుధవిసర్జనమున క
కాళము లేదని, ప్రతినిధులు దె
వక, బ్రిటీషు ప్రతినిధి యిందుకు వల
పడ దనెను. ఈవద్దతి బ్రిటీషువా
లాభించుచున్న దని వీరు నూచించి
ఎవరి లాభమును వారు విడనాడ దల
వనిచో, ఆయుధవిసర్జనము జరుగు
అనంభవ మగును. పూర్వవిచేతమం
యగు నరే ఆస్తిని ఛేంబల్లేసుగా
విమానములనుండి బాంబులను విస
వద్దతిని ఇంగ్లండు పూర్తిగ విడనా
వలే ననియు, లేచెడువల, ఇతరు ల
నలహానిచ్చుటకు ఇంగ్లండు కెబ్బిహక్కు
ఁగొండదనియు, నుడివీరి, ఛేంబల్లేసుగా
కన్యత్వేటీపు పక్ష నాయకులలో నొకడు
వీ రిదివరకు విచేతమంత్రిగ నూడ ప
దేసియుండిరి. ఇట్టివారే, విమానము
ముట్టడిని విడనాడవలెనని కోరుచుండి
తదితరు లెటుల భావించవలెనని
గ్రహించవచ్చును. ఇట్టివద్దతివలన అ
రాధులకు మాత్రమే నష్టము గలుగునని
దీని నూహించవచ్చును. కాని గ్రా
ములందలి నిరపరాధులగు స్త్రీలు, పు
షులు, పిల్లలు మున్నగువా రందఱు
నష్టము జేందెదరు. పోరాటముతో నె
నంబంధము లేనివారికి నష్టములు గల
కావలసిన, ఈ వద్దతి నాగరికముగ
దని, గత యారే నాగునను నంగరాయవ
యమున చెలుపబడెను. జర్మనీ యవల
బించినవద్దతి అమానుష మనియు, అన
గరిక మనియు, ఇంగ్లండు ఆ నమయము
నిందించెను. బ్రిటీషు పత్రికలలోనూ
కొన్ని యీ వద్దతిని నిరసించుచున్న
టుల, నేటి వార్తలు చెలువు చున్నవి
డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక యీ మా
మును నిందించుచున్నది. న్యాయ క్రా
కలు పత్రిక నరిపాడ్డుగ్రామముపై అగ్ని
గోళములను విసరుట న్యాయమగునని
లండనుపై విసరుట ఏల న్యాయము గాద
న్నొందు చున్నది. లండను టైము
పత్రిక నూడ దీనిని నశనానింపజూచున్నద
బ్రిటన్ పక్ష నాయకులగు లాన్సుడోన్

తిని పూర్తైగ నరసింధిరి. మొత్తముమీద
 గ్రామములపై విమానములలో ముట్టడి
 ఇంగ్లండులోగూడ వెళ్లు పుట్టింపు
 చున్న దనుటకు సంధియు లేదు.
 మద్రాసు శాసనసభలోని సంయుక్త
 జాతీయపక్షమువారు, ఈ పద్ధతిని నిర
 సింపించు తీర్మానించుటబట్టి, దీనిపట్ల
 హిందూదేశమున ఎట్టివిముఖి
 ప్రబలియున్నదో గ్రహింప
 వచ్చును. ఆంగ్లదేశము ఆయుధవిని
 నము విడుదలమున ఇతరదేశములగు
 ప్రతేపింపనలనుచో, తాను ముందుగా
 ఈ పద్ధతిని విడుదాడి, ఇతరజాతులకు
 మారగను జాపుటయవనర మగును.

కొచ్చినను : మద్దపాన నిషేధము

దేశీయసంస్థానములు మద్యపాననిషేధమువిషయమున బ్రిటీషు ఇండియాను అన్ని విధముల ననుసరించుట, ఏ ఏ ప్రముఖ నున్నది. మద్యపాననిషేధమునకు ఫలప్రద మగు చర్యల వైకానుటకు, శీయసంస్థానముల కెక్కుడు అవకాశములున్నను, వాని నవి ఉపయోగించి కున్నవి. మద్యపాననిషేధవిషయమున కొలదిప్రయత్నము లేభాగమునం దయిననుజరిగినను, పెన్సిల్వనినే వాని నేదియొకసాకుచెప్పి విధనాడుట పరిపాలయింపది. కాని శాసనసభవారు చాలకాలమునుండియు కోరగ, సంస్థానమువారు, మద్యపాన నిషేధమునకుగానెన్ను ప్రయత్నములను ప్రారంభించి, కాని, ఎక్స్లెంజిమిషనరుగారు యుద్దేశ్యవంత ప్రకారము, ఈప్రయత్నము లన్నియు ప్రయోమయ్యెను. సంస్థానప్రజలు బ్రిటీషు ఇండియా నరిహస్తులను-బోయి అక్కడిదేశీయమద్యములను త్రావుచు, సంస్థానములరాబడికి నష్టము గలిగించిరి. ఆకారణముచే కొచ్చినసంస్థానమువారు మద్యపాననిషేధప్రయత్నమునపూర్తి విరమించి, మరల పూర్వమార్గమున ననుసరించిరి. మద్యపాన నిషేధమున ప్రవేశపెట్టినచోటలన్ని రాబడి తగ్గుచున్నదనియు, అక్రమపుత్రాగుడు వ్యయగుచున్నదనియు, తెలుపుట పరిపాలకులు చే, కొచ్చిన సున్నె యిజాకమిషనరుగా హేతువాదము ఆశ్చర్యము గలిగించబడదు. మద్యపాననిషేధము గానపాక్షికునిషేధము గాని, తుదకు లోకము ఆప్తనుపద్ధతి యయినను, సాధ్యపడవలె ఎక్స్లెంజిమిషనరుగారు చెలిపిరి. ఏమిమగు మద్యపాననిరత్నాప్రయత్నములును జరుగగూడదని తెలుసు. ఆకారణముచే కొచ్చిన ప్రభుత్వము పాననిషేధ ప్రయత్నములను పూర్తిమీద నివైచి, కల్లెంగడులను మరల తెలుప నిశ్చయించిరి. నంకల్బులు మునుచోటుల, మార్గముల తప్పక లభించును మద్యపాననిషేధము అసలే పనికిరాదనుచో, మార్గము తెలుగుగనిపించును

ద్రవ్యబోధు

రైల్వేబోర్డు రైల్వే స్వవహారములు
శాసనసభాధికారమునుండి తొలగించి
ననుమానాబలపడుచున్నది. రైల్వేబోర్డు
నియామకము గూర్చి జరిగిన ఏర్పాట్ల
లీయామాను మర్రింత బలపరుచుచు
న్నది. బోర్డునభ్యుల నందరను ఘో
రలో ప్రభుత్వము నియమించివలెనని
శాసనసభ్యులు తెలిపియుండెను. నలు
రను ప్రభుత్వము నియమించి, ముగ్గురను
గవర్నరు-జనరలుగారు నియమించవలె
నని, తదితర కమిటీనభ్యులు సూచి
చిరి. ఇండియామంత్రిగారును ఈము
హనే బలపరచుచున్నారు. శాసనసభ
రైల్వేబోర్డుపై సరాసరి యధికారప
లేకుండ జేయుబడెను. రైల్వేలు గూ
శాసనసభవారి వశమునుండి తొలగి
పిమ్మట, ఇక బాధ్యత యనునది నెక్క
గలదు? మిలిటరీశాఖ, నర్సియలు, రైల్వే
శాఖలు బాధ్యతనుండి మినహాయించి
బడుచుండ, ప్రధానశాఖలు బాధ్యత
హించననుట ిల్వేమేగడ. రిజర్వుబ్యాంక్
కమిటీరహిత ఎటులుండెనో తెలియ

గాని, మార్చింగు వాస్తుప్రతిక టెలివిజన్
వ్యత్రాంతము జూచిన, ఈ బ్యాంకు
ఆర్థికబాధ్యతను నిర్మూలించుటకు బని
వచ్చునని, కన్పట్టుచున్నది. రాజప్రతి
నిధిగారు మొదటిబోర్డును నియమించెద
రట, పిమ్మట నల్లరు డైరెక్టరులను, గవ
ర్నరు షిఫ్టులై గవర్నరులనుగూడ పేర
నియమించెదరట. రిజర్వుబ్యాంకు రాజ
కీయ ప్రేరేపకు లొనై యుండగూడ
దని తెలుపబడినది. కాని, గవర్నరు-జన
రలుగారికి నియమాధికార మిచ్చినచో
ప్రభుత్వప్రేరేపకు చోటిచ్చుటలేదా
ఇదిమూతము రాజకీయ ప్రేరేప
కాదా? ఏదియో మేరుబెట్టి పెడర లో
బాధ్యతను నామమాత్రమున
టకు, రైల్వేకమిటీ, రిజర్వు బ్యాంకు
కమిటీ, సెంట్రల్ సమస్యలు మున్నగు
వెన్నియో తోడ్పడగలవు.

లోకమాన్య తిలకు విగ్రహము

నిన్నటిదినము ఆ సిగారె చే లోకా
మాన్యతలకు విగ్రహము. బొంబాయి
యందలి చాపతి ఇసుకలో ప్ర
స్థించబడెను. లోకమాన్యుని శవదహ
నము బొంబాయి నముద్రతరమున
జరిగియుండుటచే, అట్టి ప్రదేశమున
ఆ మహామహాని శిలావిగ్రహము
స్థాపించి యుండుట నమంజులై యొ
చున్నది. స్వరాజ్యము లేన జన్మస్వాత
త్ర్య వని ఎటుగెత్తి చాటిన లోకమా
న్యుని మహద్వాక్యములు బొంబాయి
నముద్రతరమునకు వెడల
వారందరకును, లోకమాన్యు
విగ్రహమును నందరియందలనే స్ఫురిం
గలవు. స్వరాజ్య సంతాపనకై పాట
బడుట కైకరకును, జైత్యుస్యము గలుగ
చుండును. లోకమాన్యుని విగ్రహమును
గాంధిమహాత్ముడే బహిర్యతము జేయ
వలసి యుండెను. కాని పారికి వీలుగ
లేదు. పండిత మాళవ్యాగా రిక్కా
మును నిర్వహించుటకు, ఆ స్వస్థ
అభిశంకరచెను. అయినను కాంగ్రెసు
అధ్యక్షు లగు ఆసిగా రిక్కార్తమును
నిర్వహించి యుండుటచే, లోకమాన్యు
విగ్రహ ప్రతిష్ఠాపనము జయప్రదము
నెరవేర ననుటకు సందియములేదు. దే
మునందన్ని భాగములనుండియు నాద
కులసందేశములు వెలువడెను. సకల
లులును ఛిరాలుగాను దైవివలుల
హిందుదేశ ఆశాంతికి లోకమాన్యు
జనకుడు. లోకమాన్యుని సందేశము
భారతస్థులు కొనసాగించు చున్న
లోకమాన్యుడు జోధించిన స్వరాజ
సిద్ధికై భారతభూమి పరితపించుచున్న
లోకమాన్యుని సందేశము ఫలింప
మానదు. అచిరకాలములో స్వరాజ
లక్ష్మి తాండవమాడకమానదు. అ
భాగ్యము త్వరలో లభించునటుల లో
మాన్యుని విగ్రహస్థాపనము, ప్రేరేపిం
గాక!

భారతదేశమున
ప, జాపరిపాలనము

సర్ జానుభామ్మనుగారి ఉపన్యాసము
అంశము. ఆగమము 1:

[illegible]

అని విందుసభలో సర్ బాసుధామ్యునుగా
నుడివిరి. (రాయిటరు)

ఇంగ్లాండులో గాలి తుపాను వచ్చుట

రుగ్మీ, ఆగమ 1:-
యింగ్లండులో గాలి తుపానువచ్చుటచే అగ్ని

ప్రదేశములలో చాలనష్టము కలిగెను. శత్రుల
నున్న ఓడలకుమాడ బెబ్బలు తగిలెనని వారీద
యన్నది. (వి. అ. ప. ౧)

